

Handläggare: Elisabet Sjöberg
Telefon: 508 33 947

Till
Utbildningsnämnden 070419

Reviderat förslag till beräkningsmodell för särskolan i Stockholms län

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr: 322-649/2007

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att:

Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen ”Remiss av reviderat förslag till beräkningsmodell för särskolan i Stockholms län” från KSL.

Thomas Persson
Direktör

Göran Isberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) har remitterat ett reviderat förslag på gemensam beräkningsmodell för särskoleelever i Stockholms län. Den förra remissen besvarade staden i november 2006. KSL:s arbetsgrupp har tagit fasta på kommentarerna i den första remissomgången och reviderat förslaget. Dessutom har KSL inför den andra remissomgången arrangerat länsövergripande seminarier för att informera och ge kommunerna tillfälle att ställa frågor. Kommunernas svar kommer att ligga till grund för KSL:s ställningstagande till en eventuell rekommendation om en gemensam beräkningsmodell.

Behovsgrupperna i det nya förslaget motsvarar det klassificeringssystem Stockholm införde 2005. Utbildningsförvaltningen är positiv till en kommunövergripande behovsgruppsindelning av särskolebarn. Förvaltningen anser även att gemensamma

beräkningsmodeller är bra men säger nej till den föreslagna beräkningsmodellen. Förvaltningen anser att frågan bör utredas vidare då den föreslagna beräkningsmodellen är alltför komplicerad och att den ger behovsgrupp fyra för liten tilldelning. Förvaltningen menar att som beräkningsmodellen nu är utformad får den för stora ekonomiska effekter på de enskilda skolorna. Förvaltningen saknar ersättning för skolbarnsomsorgen i beräkningsmodellen för obligatoriska särskolan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningsavdelningen stabsenhet. Stabsenheten har samarbetat med mottagningsteamet till särskola vid enheten för information och intagning och enheten för enskilt driven verksamhet samt med utbildningsavdelningen inklusive ekonomienheten.

Bakgrund

Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) har remitterat ett reviderat förslag på gemensam beräkningsmodell för särskoleelever i Stockholms län. Föregående remiss besvarade staden november 2006. KSL önskar på nytt få kommunernas åsikter om en gemensam beräkningsmodell. Svaren kommer att ligga till grund för KSL:s ställningstagande till en eventuell rekommendation. Enligt KSL visar svaren i första remissomgången att en klar majoritet av kommunerna är för att införa en gemensam modell. KSL:s arbetsgrupp har tagit fasta på kommentarerna i de första remissvaren och reviderat förslaget. KSL har inför den andra remissomgången arrangerat länsövergripande seminarier för att informera och ge kommunerna tillfälle att ställa frågor.

Ett flertal kommuner har, enligt KSL, påtalat behovet av att se över den interkommunala ersättningen för elever i särskolan. En stor grupp av länets kommuner hade tidigare en skriftlig överenskommelse om ersättning för interkommunala elever. Stockholms stad sade upp denna överenskommelse 2005-05-13 när det schabloniserade resursfördelningssystem för drift av den obligatoriska särskoleverksamheten och gymnasiesärskolans elevpeng för särskoleelever infördes. I samband med detta skrev Stockholms stad en hemställan till KSL. Staden önskade att KSL skulle inleda en länsövergripande diskussion rörande en gemensam behovsgruppsgrundande ersättning till de interkommunala särskoleleverna.

Arbetshypotesen för den arbetsgrupp KSL:s tillsatte var att utforma ett schabloniserat behovsgrupperat ersättningssystem. En inledande enkätundersökning visade att tolv kommuner i länet har behovsbaserade ersättningsnivåer i den obligatoriska särskolan och sex kommuner i gymnasiesärskolan.

Sammanfattning av utbildningsnämndens synpunkter i förra remissvaret (förvaltningsremiss).

Utbildningsförvaltningen såg positivt på att ett arbete med ett gemensamt underlag för behovsgrupperat ersättningssystem för hela Stockholms län påbörjats men hade följande synpunkter.

Indelningen i behovsgrupper. Utbildningsförvaltningen ansåg att förslaget indelning i behovsgrupper inte var heltäckande. Förvaltningen framhöll vikten av att vid indelning i behovsgrupperna utgå från barnet och dess svårigheter. Förvaltningen menade att Stockholms kriterier för behovsgruppering var mer relevanta för att gradera särskolelevernas behov.

Behov av samsyn över kommungränser för varaktighet i beslut om behovsgruppsplacering. Förvaltningen menade att det komplexa arbetet med att placera in eleverna i de olika behovsgrupperna inte berördes i förslaget. Förvaltningen ansåg att det skulle vara av mycket stort värde om KSL ordnade kommunövergripande diskussioner/utbildning om behovsgrupperna för att nå en samsyn över kommungränser i värderingen av de olika komponenterna i behovsgruppskriterierna.

De ekonomiska beräkningsmodellerna. När Stockholm konstruerade gällande behovsgruppsindelning och schabloner för särskoleleverna, var det avgörande hur mycket pedagogiskt stöd eleven behövde, hur mycket miljön behövde läggas tillräta, hur behovet av hjälpmedel såg ut, vilka funktionshinder som följer med utvecklingsstörningen osv. sedan gjordes indelningen i behovsgrupper. Arbetsgruppens förslag på beräkningsmodeller byggde istället på en relativt, förhållande till elevantalet, komplicerad indexreglerad modell med kostnadsgrupper. Beträffande kostnadsgrupperna saknade utbildningsförvaltningen underlag i förslaget som gjorde det möjligt att fullt ut förstå och bedöma indexeringen. Förvaltning konstaterade även att om kommunerna räknar på samma sätt förblir det olikheter mellan kommunerna i ersättningsnivå för elever i samma behovsgrupp. Det beror på att ersättningen för både grundskoleleverna respektive gymnasieelev per program och att budgeten för särskoleleverna skiljer mellan kommunerna.

Sammanfattning av kommunstyrelsen synpunkter i förra remissvaret

Stadsledningskontoret såg positivt på att en gemensam beräkningsmodell införs i Stockholms län. SLK tyckte att det viktigaste med modellen är att en samsyn bland kommunerna beträffande vilka kriterier som ska gälla för de olika behovsgrupperna och var gränsdragningen görs. SLK ansåg vidare att den modell som föreslogs är alldeles för detaljerad och föreslog att ingen indelning i kostnadsgrupper ska göras för att modellen ska bli enklare. Modellen bör istället endast ta hänsyn till den totala kostnaden d.v.s. att endast en indexering görs per kostnadsgrupp.

SLK framhåller vidare att modellen bör kompletteras med beräkningsgrund för skolbarnsomsorgen eftersom särskolan oftast arbetar med en helhetssyn gällande hela dagen.

Slutligen menar SLK att diskussioner och gemensamma utbildningar bör anordnas för att skapa förutsättningar för en samsyn över kommungränserna som grund för behovsgrupperingen.

Innehåll i det reviderade förslaget

Kommunstyrelsen har remitterat KSL:s reviderade förslag till SLK samt till utbildningsförvaltningen.

Jämfört med den tidigare remissen är behovsgrupperna förändrade. Dessutom har texten om grupperingar av resursbehov förtydligats. Däremot har inte indexeringen förändrats. Fortfarande saknas förslag på beräkningar av schabloner för skolbarnsomsorgen.

Arbetsgruppens nya förslag innebär att fyra behovsgrupper (se tabell 1). Därutöver föreslås att för särskoleelever med extra stort behov av insatser ska det finnas möjligheter att erhålla extra resurser i en 5:e resursgrupp.

Tabell 1. Kombinationer av utvecklingsstörning och funktionsnedsättning eller svårigheter

Behovsgrupp	Utvecklingsstörning	Funktionsnedsättning eller svårigheter
1	Lindrig	-
2	Lindrig	Lindrig
	Måttlig	-
	Måttlig	Lindrig
3	Lindrig	Måttlig
	Måttlig	Måttlig
	Grav	-
4	Lindrig	Grav
	Måttlig	Grav
	Grav	Måttlig
	Grav	Grav
5	Särskild handläggning	

För att beräkna schablonerna för behovsgrupperna har arbetsgruppen gett varje behovsgrupp en bestämd indexreglerad kostnadsgrupp, undervisningskostnader, lokalkostnader, utrustningskostnader och övriga kostnader inkl elevassistenter. Varje kostnadsgrupp per behovsgrupp har därefter indexerats. Exempel om grupp 1 har index 1,0 för undervisning och grupp 2 har index 1,3 innebär det att grupp 2 beräknas ha 30 % högre kostnader för undervisning än grupp 1. Modellen gör ingen åtskillnad i indexeringen mellan elever i obligatoriska särskolan och i gymnasiesärskolan.

Arbetsgruppen har vidare konstruerat två kalkylmodeller för att hantera beräkningen - en för obligatoriska särskolan och en för gymnasiesärskolan. Basen i beräkningarna är skolpengen (grundskolelever) respektive elevpengen per program (gymnasieeleverna).

Avsikten är att kalkylen ska beräkna ersättningen till egen regi, ersättningen till fristående skolor samt den interkommunala ersättningen.

Placering i behovsgrupp ska kunna omprövas då funktionshinder eller andra svårigheter för eleven kan förändras över åren. I förslaget ingår inte skolskjutskostnader i beräkningsmodellen utan dessa ska ersättas av hemkommun på annat sätt.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen anser att initiativet till gemensam behovsgruppsindelning och en gemensam beräkningsmodell för särskoleleverna är bra. Behovsgrupperna i det nya förslaget motsvarar det klassificeringssystem Stockholm införde 2005. Enligt mottagandeteamet innebär behovsgrupperna i det reviderade förslaget att inget beslut av behovsgrupp behöver omprövas.

Vid ekonomienhetens testkörningar av beräkningsmodellen framkom stora skillnader mot stadens gällande schablonbelopp i behovsgrupp 2, 3 och 4 inom både till den obligatoriska skolan och inom gymnasiesärskolan. Föreslaget innebär relativt stora höjningar i behovsgrupp 2 och 3 och en större sänkning av beloppet i behovsgrupp 4 (se tabell 2 och 3).

Tabell 2. Effekter av KSL:s beräkningsmodell av tilläggschablon - obligatoriska särskolan

Behovsgrupp	Nuvarande tilläggsbelopp	KSL:s förslag	Skillnad i tkr
1	89 762	87 453	- 2 309
2	137 840	156 339	+ 18 499
3	220 681	235 895	+ 15 214
4	332 359	295 895	- 36 464

Tabell 3. Effekter av KSL:s beräkningsmodell av tilläggschablon – gymnasiesärskolan (programgenomsnitt)

Behovsgrupp	Nuvarande tilläggsbelopp	KSL:s förslag	Skillnad i tkr
1	82 758	78 969	- 3 789
2	128 873	174 842	+ 18 969
3	207 723	228 829	+ 21106
4	314 609	287 693	- 26 916

Den föreslagna beräkningsmodellen med mindre ersättning till behovsgrupp 4 innebär att de skolor som tar emot eleverna med de största behoven får mindre intäkter och att elever med lite mindre omfattande behov genererar mer pengar än gällande schablonersättningar. Effekten för Stockholms grundskolor blir minskade intäkter med upp till 471 000 kr för en enskild grundskola respektive höjd intäkt med som mest 300 000 kr. För gymnasieskolorna blir skillnaderna ännu större. För en skola ökar intäkterna med

1 367 000 och för en annan minskar intäkterna med 795 000.

Eftersom en relativt större andel av de interkommunala eleverna i tillhör grupp 4 innebär det minskad ersättning de interkommunala eleverna för obligatoriska särskolan 0,7 mnkr och för gymnasiesärskolan 1,1 mnkr.

Förslaget innebär även att stadens fördelning till de fristående grundskolor som tar emot elever i obligatoriska särskolan minskar med 1.3 mnkr. I gymnasiesärskolan skulle däremot ersättningen till fristående gymnasieskolor öka med en 1,4 mnkr.

I kommunstyrelsen svar i första remissomgången framgår att staden saknar beräkning av schablon för skolbarnsomsorgen. Även utbildningsförvaltningen anser att skolbarnsomsorgen ska ingå i beräkningarna. Många särskolebarn har en heldagsomsorg med skola och skolbarnsomsorg på samma ställe.

Förvaltningen vill framhålla att behovsgrupp 5 är en reservgrupp. För närvarande tillhör knappt 20 av Stockholms drygt 1200 elever obligatoriska och frivilliga särskolan grupp 5.

Om KSL rekommenderar att införa gemensamma behovsgrupper vill förvaltningen understryka vikten av kommunövergripande diskussioner/utbildning om indelning i behovsgrupperna, via STÖDAB eller KSL.

Sammanfattningsvis är utbildningsförvaltningen är positiv till en kommunövergripande behovsgruppsindelning av särskolebarnen. Förvaltningen anser även att en gemensam beräkningsmodell är bra men säger nej till den föreslagna beräkningsmodellen. Förvaltningen anser att beräkningsmodellen är för komplicerad och att den ger behovsgrupp 4 för liten tilldelning utan pedagogiska förklaringar. Förvaltningen menar även att som beräkningsmodellen är utformad får den för stora ekonomiska effekter på de enskilda skolorna. Förvaltningen saknar även ersättningen för skolbarnsomsorgen i beräkningsmodellerna.

Staden genomför under 2007 en stor omorganisation av grundskolan inklusive obligatoriska särskolan och ett nytt resursfördelningssystem införs juli 2007 med stora effekter på grundskolorna. Förvaltningen menar att det gör det svårt att även under 2008 införa ett nytt ersättningssystem för obligatoriska särskolan som påverkar grundskolornas intäkter. Frågan om en gemensam beräkningsmodell bör dock utredas vidare.

Bilaga. Remiss av reviderat förslag till beräkningsmodell för särskolan i Stockholms län.
Dnr 322-649/2007